

Dokazování v přípravném řízení

autoreferát disertační práce

JUDr. Veronika Ščerbová

Dokazování je bezpochyby jednou z klíčových fází trestního řízení, která se prolíná všemi jeho stadii s cílem zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností a v takovém rozsahu, jaký je nezbytný pro vydání rozhodnutí. V nejširší a nejkompexnější míře by mělo být prováděno až v rámci soudního stadia, odehrává se však i v řízení přípravném, které by rozhodně nemělo být přehlíženo. Případné pochybení v procesu dokazování v některé z fází přípravného řízení totiž může znamenat procesní nepoužitelnost takto získaného důkazu pro celé další řízení.

V rámci své disertační práce jsem se zaměřila na proces dokazování, který probíhá napříč přípravným řízením, tedy jak ve fázi před zahájením trestního stíhání (prověřování), kdy osoba, proti níž se trestní řízení vede (podezřelý) ještě nemůže naplno uplatňovat svá práva na obhajobu, neboť proti ní dosud nebylo zahájeno trestní stíhání, tak ve fázi po zahájení trestního stíhání, kdy již osoba obviněného má mnohem širší paletu práv a procesních záruk, jež v rámci své obhajoby využívá po zbytek trestního řízení. V obou těchto fázích přípravného řízení je však třeba šetřit ústavně zaručená práva této osoby a naplňovat tím jednotlivé dílčí aspekty práva na spravedlivý proces. Zároveň je však třeba dostát i zbývajícím postulátům trestního řízení vyžadujícím efektivní, rychlé a spravedlivé vyřešení vzniklého protiprávního stavu.

Motivací pro výběr tohoto tématu byl zejména můj dlouhodobý profesní zájem právě o problematiku dokazování a otázky, které mi v průběhu doktorského studia vyvstávaly v hlavě a na které jsem ve většině případů nedostávala sebeintenzivnějším studiem uspokojivé odpovědi. Můj zájem o tuto problematiku byl vlastně i hnacím motorem pro mé současné povolání; abych důkladněji pochopila proces dokazování, kouzlo přípravného řízení se všemi jeho záludnostmi a nejasnostmi, abych sama našla odpovědi na své otázky, zvolila jsem profesi coby vyšetřovatelka odboru obecné kriminality. Kontakt s podezřelým, obviněným, obhájcem, hledání efektivního způsobu, jak dokázat určitou skutečnost tak, aby bylo dosaženo cíle trestního řízení, ale zároveň nebyla pošlapávána práva těch, proti kterým zvolený způsob směřuje, tak tvoří můj denní chléb. Nemůžu říct, že na všechny otázky jsem za dobu, co se na vyšetřování trestné činnosti aktivně podílím, našla odpovědi. Některé z nich zůstávají stále nezodpovězené, na některé prostě

odpověď neexistuje. A právě to mě nutí hledat nové cesty, způsoby a řešení, ať už aplikací, či návrhy de lege ferenda, jak tyto nejasnosti řešit. Tím mě má práce vrací k mému studiu a k ideje, se kterou jsem nastupovala na postgraduální studium – snažit se propojovat teorii s praxí, pohledem akademika zkoumat chod jednotlivých institutů v praxi a ve formě odborných výstupů se o své závěry a poznatky dělit s veřejností.

Vzhledem k širokému tématu, které jsem zvolila, nebylo v mých silách (a od počátku nebylo ani ambicí) pojmut touto prací celý proces dokazování v přípravném řízení. Ne všechny instituty či prvky splňují to, kvůli čemu o tématu píši; ne ve všem jsou problematická místa, ne ve všech probíhá onen bilanc mezi efektivitou trestního řízení a právem osoby, proti které se řízení vede. A ne ke všem bych mohla přispět praktickým poznatkem či propracovaným návrhem. Zvolila jsem proto cestu spíše fragmentárního pojetí, která mi umožňuje zaměřit se na jednotlivá témata detailněji a zodpovědněji, a tím snad i efektivněji přispět do budoucna k odstranění některých z nejasných aspektů těchto institutů.

Co se odborných zdrojů týče, vzhledem k široce zvolenému tématu o ně vskutku nebyla nouze. Výchozí literaturou a odrazovým můstkem se mi stala monografie docenta Fryštáka: *Dokazování v přípravném řízení*¹. Uceleně podává výklad o procesu dokazování v průběhu přípravného řízení s praktickým rozdělením důkazních prostředků realizovaných v jednotlivých fázích přípravného řízení, ale také v jednotlivých typech přípravného řízení. Byla pro mne rovněž cennou studnicí informací o změnách trestního řádu v průběhu let, zaměřuje se mimo jiné na vývoj jednotlivých institutů vlivem novel a rekonstrukcí. Zejména v obecných pasážích mé disertační práce jsem pak vycházela z dostupných a aktuálních učebnic trestního práva procesního, a to napříč autorskými kolektivy i nakladatelstvími. Snažila jsem se sjednotit výklady podávané v různých učebnicích, v případě rozdílnosti zaujmout kritický postoj k tomu kterému názoru, vysvětlit a podpořit vybraný názor dalšími vlastními argumenty. Nejvíce jsem čerpala z učebnice autorského kolektivu pod vedením prof. Fenyka², dále prof. Musila³, prof. Šámala⁴ a prof. Jelínka⁵. Stranou nezůstala ani (spíše pro účely historického exkurzu) učebnice prof. Solnaře⁶. Pro účely komparace se systémem common law jsem nejčastěji vycházela z monografie Paula Robertse a Adriana

¹ FRYŠTÁK, Marek. *Dokazování v přípravném řízení*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015. 396 s.

² FENYK, Jaroslav, CÍSAŘOVÁ, Dagmar, GRIVNA, Tomáš a kol. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 928 s.

³ MUSIL, Jan, KRATOCHVÍL, Vladimír, ŠÁMAL, Pavel a kol. *Kurz trestního práva. Trestní právo procesní*. Praha: C. H. Beck, 1999. 667 s.

⁴ ŠÁMAL, Pavel, MUSIL, Jan, KUČKA, Josef a kol. *Trestní právo procesní*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 1010 s.

⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013. 864 s.

⁶ SOLNAŘ, Vladimír. *Učebnice trestního řízení platného v zemi české a moravskoslezské*. Praha: Melantrich, 1946. 224 s.

Zuckermana, ⁷v případě komparace s německou právní úpravou jsem pracovala nejčastěji s komentářem k Strafprozessordnung autorů Meyer-Gossnera a Schmitta⁸

V průběhu let, kdy jsem se tématem dokazování v přípravném řízení zabývala, se téma spravedlivého procesu v kontextu trestního řízení stalo poměrně populárním v odborných kruzích, což mi jednak poskytlo další zdroje pro mou práci, v neposlední řadě pak příležitost publikovat či veřejně prezentovat své vlastní závěry na různých konferencích a odborných seminářích.

Z těchto zejména sborníkových zdrojů pro mne byl velmi užitečný sborník složený jako *pocta profesoru Kratochvílovi*⁹, *Dokazování v trestním řízení (Právní, kriminologické a kriminalistické aspekty)* editorek prof. Kalvodové a dr. Hrušákové¹⁰, ale i zahraniční sborníky, např. *Aktuálne problémy prípravného konania trestného*,¹¹ *Criminal Evidence and Human Rights*¹², *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*¹³ a kolektivní monografie pod vedením prof. Jelínka: *Trestní právo procesní – minulost a budoucnost*¹⁴ a *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*¹⁵. Tyto zdroje, resp. jejich jednotlivé kapitoly mi sloužily jako podklad pro vlastní úvahy nad jednotlivými instituty přípravného řízení v kontextu práva na spravedlivý proces. Pro jejich pochopení i optikou spíše lidskoprávní jsem pak vycházela i z monografií a odborných článků doc. Bartoně¹⁶, doc. Molka¹⁷, prof. Musila¹⁸ a samozřejmě z komentáře k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv¹⁹. Velmi přínosnou pro mne byla monografie soudce ESLP, JUDr. Bohumila Repíka²⁰, ze které jsem často vycházela zejména při výkladu k jednotlivým aspektům práva na spravedlivý proces. Samozřejmě pro mne byly přínosné i další monografie, odborné články, statě, kvalifikační práce (ať už psané česky či v jiných jazycích), jejichž hodnocením by se daly zaplnit další strany tohoto autoreferátu, čímž by však ztratil na přehlednosti. Proto jsem zmínila jen ty zdroje, které byly pro sepsání mé

⁷ ROBERTS, Paul, ZUCKERMAN, Adrian. *Criminal Evidence*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2010. 772 s.

⁸ MEYER-GOSSNER, Lutz. *Strafprozessordnung mit GVG und Nebengesetzen*. 14. vydání. München: C. H. Beck, 2014. 1261 s.

⁹ KALVODOVÁ, Věra, FRYŠTÁK, Marek, PROVAZNÍK, Jan (Eds). *Trestní právo / stále / v pohybu: pocta Vladimíru Kratochvílovi*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. 561 s.

¹⁰ KALVODOVÁ, Věra, HRUŠÁKOVÁ, Milana (eds). *Dokazování v trestním řízení. Právní, kriminologické a kriminalistické aspekty*. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 504 s.

¹¹ ZÁHORA, Jozef (ed). *Aktuálne problémy prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2014

¹² CHOO, Andrew L-T. Give Us What You Have – Information, Compulsion and the Privilege Against Self-Incrimination as a Human Right. In ROBERTS, Paul, HUNTER, Jill (Eds). *Criminal Evidence and Human Rights*. Oregon: Hart Publishing, 2013, s. 239–258.

¹³ LACIAKOVÁ, Lucia. Postup před začatím trestného stíhania. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Praha: Leges, 2016, s. 53–65.

¹⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní – minulost a budoucnost*. Praha: Leges, 2016. 440s.

¹⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018. 536 s.

¹⁶ BARTOŇ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016. 608 s.

¹⁷ MOLEK, Pavel. *Právo na spravedlivý proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 573 s.

¹⁸ MUSIL, Jan. Zákaz donucování k sebeobviňování (nemo tenetur se ipsum accusare). *Kriminalistika*, 2006, roč. 39, č. 4, s. 252–264.

¹⁹ KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012. 1687 s.

²⁰ REPÍK, Bohumil. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní proces*. Praha: Orac, 2002. 263 s.

práce stěžejní. V neposlední řadě jsem pak vycházela z množství judikatury, ať už tuzemských soudů (zejména Ústavního soudu a Nejvyššího soudu – rozdílnost v jejich rozhodovací praxi byla inspirací pro nejednu myšlenku, kterou jsem ve své disertační práci rozvinula), či Evropského soudu pro lidská práva, z jehož bohaté judikatury jsem vycházela ve velké míře, nejvíce při hledání adekvátní míry trestněprocesní represe vůči osobám, proti nimž je vedeno trestní řízení.

Z hlediska zvolených cílů disertační práce pro mne bylo stěžejním poukázat na (dle mého názoru) nejpalčivější nedostatky současné právní úpravy vybraných institutů souvisejících s procesem dokazování a prolínajících se celým přípravným řízením trestním, nabídnout řešení těchto problémů, ať už cestou praktické aplikace či legislativní změny, a to vše při pečlivém vyvažování snahy dosáhnout rychlého, efektivního trestního řízení na jedné straně a dostatečné ochrany práv a oprávněných zájmů dotčených osob na straně druhé. Zároveň jsem si v průběhu psaní práce kladla dílčí výzkumné otázky, na které jsem následně prací samotnou odpovídala. Zabývala jsem se otázkami, zda by de lege ferenda mělo dojít k rozšíření pravomocí orgánů činných v trestním řízení, konkrétně pravomocí soudce, který svojí přítomností u některých úkonů de lege lata pouze garantuje jejich zákonnost. Jak velký důraz může být kladen na důkaz pořízený jako neodkladný nebo neopakovatelný úkon, tedy ještě před zahájením trestního stíhání, aby nedošlo k nepoměrnému znevýhodnění práv na straně obhajoby? Odpovídá současná právní úprava rozhodovací praxi ESLP? Reflektují české soudy v rámci své rozhodovací praxe dostatečně judikaturu ESLP týkající se hodnocení zákonnosti a účinnosti důkazů?, a další.

Práci samotnou jsem strukturovala na obecnou a zvláštní část. Začlenit do práce obecnou část mi umožnilo věnovat se samostatně důkaznímu právu v průběhu přípravného řízení, podat ucelený teoretický úvod do problematiky jak přípravného řízení, tak z hlediska základních zásad dokazování. Tato spíše teoretická obecná část je pro celou práci nezbytná, neboť stanoví mantinely hřiště, na kterém se následně bude celý zápas odvíjet, a vysvětluje pravidla hry. Hra samotná se pak odvíjí ve zvláštní části disertační práce, která je dle mého názoru klíčová a nejprínosnější, zabývá se již podrobněji problematikou dokazování v přípravném řízení. Je dále rozdělena na dva celky, z nichž první se zabývá vybranými problémy souvisejícími se zajišťováním důkazů, druhá část vybranými problémy souvisejícími s jednotlivými důkazními prostředky. Oba tyto celky zvláštní části jsou tvořeny pouze těmi nejaktuálnějšími a nejpalčivějšími problémy, rozsah disertační práce neumožňuje na tomto místě přehledně a uceleně zpracovat celou materii jednotlivých důkazních prostředků a veškerých problémů souvisejících s procesem dokazování. Jak bylo již uvedeno výše, takovéto pojetí zároveň umožňuje vystihnout ty skutečně nejvíce problematické okruhy, jež jsou aktuálně nejvíce řešeny (či by měly být) teorií i praxí. Přesto i v této obecné části se objevují některé mé úvahy nad podobou přípravného řízení de lege ferenda, např. rámci právní úpravy podání

vysvětlení jsem formulovala požadavek na rozšíření zákazu požadovat vysvětlení o informace utajované podle zvláštního právního předpisu²¹ a rozšíření okruhu osob, které mohou být odpovědny za trestný čin křivé výpovědi podle § 346 odst. 2 tr. zákoníku o osobu podávající vysvětlení v rámci přípravného řízení.

V rámci zvláštní části jsou navíc reflektovány i návrhy rekodifikační komise pro nový trestní řád, práce kriticky hodnotí zvažované podoby jednotlivých institutů, případně nabízí vlastní návrhy. Kapitola věnovaná soudci pro přípravné řízení rozpracovává jednotlivé varianty zvažovaného návrhu, zamýšlí se nad praktickými dopady toho kterého modelu a vypořádává se s případnými problémy souvisejícími s věcnou a místní příslušností soudce pro přípravné řízení. Z nabízených variant se pak nejvíce přiklání k tzv. variantě specializovaných soudců pro přípravné řízení, zároveň však upozorňuje na podstatná omezení a problematická místa tohoto modelu, a to zejména zvýšenou personální a finanční náročnost, neboť při tomto modelu by každý soud byl posílen o specializovaného soudce pro přípravné řízení, do jehož kompetencí by spadalo výlučně rozhodování o vybraných otázkách přípravného řízení, z dalších činností a chodu soudu by byl vyloučen. Takováto varianta jediná podle mého názoru umožňuje, aby soudce rozhodující o návrzích a vydávající povolení v rámci přípravného řízení byl flexibilním a kompetentním prvkem přípravného řízení a ne ztělesněním pouhé terminologické změny oproti stávajícímu stavu. Tyto úvahy byly z mé strany předneseny odborné veřejnosti formou vystoupení na konferenci Dny práva 2016 a následně publikovány^{22, 23}.

Jak bylo již výše nastíněno, kapitola zaměřená na domovní prohlídky se zabývá názorovým posunem a odlišností v posuzování dostatečnosti odůvodnění příkazu k domovní prohlídce z hlediska neodkladnosti a neopakovatelnosti. Nabízím v této kapitole jednoduchý exkurz do rozhodovací praxe Ústavního soudu a Nejvyššího soudu. Za zmínku stojí, že ani judikatura Ústavního soudu nebyla v této otázce od počátku jednotná, jak je možno vidět na různých rozhodnutích jednotlivých senátů. V posledních letech se však rozhodovací praxe poměrně ustálila, a to ve prospěch spíše materiálního pojetí příkazu k domovní prohlídce. To je dle mého názoru vývoj správným směrem, neboť příkaz k domovní prohlídce, který neobsahuje podrobné a precizní odůvodnění, na základě jakých skutečností je považována taková prohlídka za neodkladnou a neopakovatelnou, podle mého názoru nemůže ještě způsobit nezákonnost a protiústavnost

²¹ Zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

²² POCHYLÁ, Veronika. Soudce pro přípravné řízení v českém trestním právu. In FRYŠTÁK, Marek, HRUŠÁKOVÁ, Milana, VALDHANS, Jiří (eds). *Dny práva 2016. Část X – Meze a možnosti inspirace trestního řízení angloamerickými prvky*. Brno: Nakladatelství Masarykovy university, 2016, s. 185–196.

²³ POCHYLÁ, Veronika. Přípravné řízení de lege ferenda: Soudce práv a svobod. *Trestněprávní revue*, roč. 16, č. 11-12, s. 260–265.

celého úkonu, pokud je neodkladnost, neopakovatelnost a celková potřeba provést úkon seznatelná, ať už ze samotného spisového materiálu či následně z výsledků této prohlídky. V závěru kapitoly proto navrhuji, aby u domovních prohlídek byla již zákonem založená presumpce neodkladnosti a neopakovatelnosti. Převážná část této kapitoly byla publikována jako odborný text v časopise Státní zastupitelství.²⁴

Další kapitolu jsem pojala jako zamyšlení nad aktuální právní úpravou a praxí tzv. prostorových odposlechů, což je téma velmi aktuální a hojně diskutované. V této kapitole jsem částečně reagovala na kritiku z řad akademiků a advokátů, kteří se tímto tématem zabývají²⁵ a pokusila se vyvrátit jejich názory na údajnou nefunkčnost a snadnou zneužitelnost institutu modelovými situacemi a vysvětlením, jak praxe k těmto úkonům přistupuje. S některými z těchto kritických názorů jsem však souhlasila (např. nedostatečně formulované podmínky použitelnosti prostorových odposlechů v návaznosti na závažnost spáchaného deliktu), rovněž jsem upozornila na další problémy související se stávající právní úpravou prostorových odposlechů. Za ten nejpalčivější, se kterým se v praxi sama potýkám, považuji absenci zákonného zmocnění pro použití záznamu pořízeného při sledování podle § 158d odst. 3 tr. řádu v jiné trestní věci než v té, pro kterou byl odposlech povolen. Praxe se tento problém snaží překlenout za pomoci analogie úpravy odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (§ 88 odst. 6 tr. řádu), což ovšem naráží na nesouhlas a nepochopení z řad soudců (zejména Vrchního soudu v Praze²⁶). Tyto postoje a názory jsem rovněž publikovala formou odborného článku.²⁷

Dalším tématem, kterému jsem se v rámci disertační práce věnovala, je výslech osoby před zahájením trestního stíhání. Zabývala jsem se třemi hlavními podobami výslechu v rámci prověřování, a to podáním vysvětlení fyzické osoby podle § 158 odst. 6 tr. řádu, výslechem svědka podle § 158a tr. řádu za přítomnosti soudce a výslechem svědka podle § 158 odst. 9 tr. řádu. Vysvětlila jsem podmínky užití toho kterého typu výslechu, vyzdvihla přínosy a upozornila na úskalí. Poměrně velký prostor je v práci věnován výslechu svědka za přítomnosti soudce, tedy výslechu podle § 158a tr. řádu, neboť tento institut je a byl často důvodem stížností před Ústavním soudem, ale zejména před Evropským soudem pro lidská práva. A právě judikatura ESLP (a zejména přelomová rozhodnutí v kauze Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému království a další

²⁴ POCHYLÁ, Veronika. K nutnosti důsledného odůvodnění příkazu k domovní prohlídce jakožto neodkladného či neopakovatelného úkonu. *Státní zastupitelství*, 2016, roč. 2016, č. 1, s. 33–41.

²⁵ např. JELÍNEK, Jiří. K chybějící právní úpravě tzv. prostorového odposlechu v trestním řádu. *Bulletin advokacie*, roč. 2018, č. 7–8, s. 13–19.

²⁶ Soud osvobodil exmanažera FAČR, odposlechy Peltý jako důkaz použít nesly [online]. iDnes.cz [cit. 15. dubna 2020]. Dostupné na <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/soud-osvobozeni-martin-synecky-bezpecnostni-manazer-facr-fotbal-reprezentace.A200227_103505_domaci_chtl>.

²⁷ ŠČERBOVÁ, Veronika. Zamyšlení nad skutečně aktuálními problémy právní úpravy tzv. prostorových odposlechů. *Státní zastupitelství*, 2019, roč. 2019, č. 4, s. 19–26.

rozhodnutí na ně navazující) se odráží v této kapitole, je na ni kriticky nahlíženo, rozhodnutí jsou hodnocena v kontextu české právní úpravy, v neposlední řadě z ní vyvozují určité principy a návrhy *de lege ferenda*. Jedním ze závěrů této kapitoly pak je to, že rekodifikační komise se snaží institut výslechu svědka podle § 158a tr. řádu zachovat, avšak pod vlivem právě judikatury ESLP upravuje výčet osob účastnících se úkonu. Nově se navrhuje, aby u takového výslechu byl přítomen vždy státní zástupce, soudce pak jen v těch případech, ve kterých to státní zástupce uzná za vhodné. Tyto návrhy jsou podle mého názoru nešťastné, neboť se v nich neodráží nejaktuálnější judikatura ESLP, která se v posledních letech vyvíjí čím dál blíže k naší stávající podobě § 158a tr. řádu, resp. právě ona přítomnost soudce u výslechu svědka je poslední dobou tím prvkem, díky kterému rozhodnutí českých soudů ustojí i tzv. Al-Khawaja test v jeho nejnovější podobě. Navrhla jsem proto, aby přítomnost soudce u výslechu svědka před zahájením trestního stíhání zůstala jako obligatorní. Této problematice jsem se v průběhu svého studia věnovala i v rámci publikační činnosti, většina v práci uveřejněných závěrů byla prezentována v podobě odborných článků či příspěvků na konferencích.²⁸

Dalším tématem, kterému jsem se věnovala, byla právní úprava rekognice, kde jsem se zaměřila zejména na soulad se zásadou *nemo tenetur se ipsum accusare*. Na rozdíl od úpravy čtení svědeckých výpovědí z přípravného řízení jsem v právní úpravě rekognice žádný závažnější nedostatek neidentifikovala. Byť zcela zásadně nesouhlasím s úlevami, které jsou podezřelému/obviněnému podstupujícímu rekognici poskytovány, dle mého názoru se jedná o problémy převážně aplikačního rázu. Mám za to, že platná právní úprava poskytuje orgánům činným v trestním řízení legální půdu pro stanovení povinnosti podezřelému podstoupit rekognici, a to včetně rozpoznávání podle hlasu. Na základě zkušeností policistů, státních zástupců a soudců, se kterými jsem uvedenou problematiku diskutovala, však docházím k názoru, že podezřelým je mnohdy necháno na vlastním uvážení, jestli se úkonu zúčastní, či nikoliv. V takových případech se dle mého názoru jedná o nadužívání zásady *nemo tenetur se ipsum accusare*, tedy zásady spočívající v zákazu donucování k sebeobviňování. K efektivnějšímu a účelnějšímu vedení trestního řízení by podle mě stačilo, aby orgány činné v trestním řízení aplikovaly příslušná ustanovení trestního řádu

²⁸ konference Dny práva 2015 a přednesený příspěvek na téma Výpověď nepřítomného svědka jako výlučný či rozhodující důkaz viny následně publikován jako kapitola v kolektivní monografii KALVODOVÁ, Věra Kalvodová, HRUŠÁKOVÁ, Milana Hrušáková (eds.) a kol. *Dokazování v trestním řízení - Právní, kriminologické a kriminalistické aspekty*. Brno: Masarykova univerzita, právnická fakulta, 2015. s. 175–184. Dále POCHYLÁ, Veronika. Previous witness testimony as immediate or urgent action and its admissibility in court. *International and Comparative Law Review*, 2015, roč. 15, č. 2, s. 141–154, dále vystoupení na konferenci Mílniky práva v stredoeurópskom priestore 2015 a následná publikace viz POCHYLÁ, Veronika. Operatívne-pátrací prostriedky (nejen) v rozhodovacej praxi ESLP s akcentem na použití agenta. In ŠMELKOVÁ, Jana a kol. (eds.). *Mílniky práva v stredoeurópskom priestore 2015 : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov organizovanej Univerzitou Komenského v Bratislave, Právnickou fakultou, v dňoch 19. – 21. 3. 2015 v priestoroch ÚZ NR SR Častá- Papiernička pod záštitou dekana Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, doc. JUDr. Eduarda Burdu, PhD.* Bratislava: Univerzita Komenského, 2015. s. 333–338.

za použití gramatického výkladu a logiky konkrétního úkonu. Ve vynucení si povinnosti pronést pár slov pro účely rozpoznání podle hlasu nespátřuji porušení Úmluvy ani zásady „*nemo tenetur*“, což je závěr, který jsem rovněž prezentovala na odborné konferenci a následně zveřejnila v podobě sborníkového příspěvku a článku v odborném časopise.²⁹

Posledním z vybraných témat byla metoda pachové identifikace. Toto téma jsem zvolila rovněž pro jeho poměrně častou kritiku zejména z řad laické veřejnosti (viz iniciativy spolku Šalamoun). Zaměřila jsem se na nejčastěji kritizované body a podala vysvětlení, kterého se dle mého názoru veřejnosti nedostává. Například bývá poměrně často poukazováno na možnost přenesení poznatku o tom, která pachová konzerva je zájmová z psovoda vedoucího psa podél řady pachových konzerv na samotného psa. Pomocí veřejně publikovaných studií jsem dokázala, že toto riziko je minimální vzhledem ke kvalitě čichu psa, co je ovšem důležitější je to, že k takovému riziku v dnešní době již vůbec nemůže dojít, neboť pachové konzervy umisťuje do řady expert, tedy osoba zcela odlišná od psovoda. Psovod tak v souladu se stávajícími předpisy ani neví, která konzerva je „zájmová“, tedy která obsahuje pach např. podezřelého či obviněného. Dále jsem na poměrně aktuálním nálezu Ústavního soudu IV. ÚS 1098/15 ze dne 22. března 2016, který formuloval podmínky přípustnosti důkazu pachovou identifikací v trestním řízení, tyto podmínky jsem jednotlivě rozebrala, vysvětlila jejich dopad na praxi a vyvrátila nebo potvrdila jejich potřebnost a oprávněnost.

Jsem toho názoru, že přínosem předkládané práce je propojení teorie s praxí a kritický pohled na stávající právní úpravu s formulovanými návrhy de lege ferenda. Výše zmíněné závěry tak, jak byly v práci prezentovány, respektují teoretická východiska a základní zásady trestního řízení, zároveň se v nich odráží aktuální rozhodovací praxe Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva. Kritické zhodnocení odborné literatury a judikatury zmíněných soudů mi umožnilo identifikovat některé nedostatky a navrhnout a formulovat vlastní a odlišné návrhy na řešení některých důležitých interpretačních a aplikačních problémů souvisejících s dokazováním v přípravném řízení.

²⁹ Konference Olomoucké právnické dny 2016, POCHYLÁ, Veronika. Účast obviněného na rekognici z pohledu zásady "nemo tenetur". In JELÍNEK, Jiří (ed). *Základní zásady trestního řízení - vidět ideje českého trestního procesu*. Praha: Leges, 2016, s. 219–224; POCHYLÁ, Veronika. Problémy a limity rekognice vyplývající ze zásady "nemo tenetur se ipsum accusare". *Státní zastupitelství*, 2016, roč. 14, č. 5, s. 33–40.

Seznam publikovaných výstupů souvisejících s tématem disertační práce

- POCHYLÁ, Veronika. Přípravné řízení de lege ferenda: Soudce práv a svobod. *Trestněprávní revue*, roč. 16, č. 11-12, s. 260–265.
- POCHYLÁ, Veronika. K nutnosti důsledného odůvodnění příkazu k domovní prohlídce jakožto neodkladného či neopakovatelného úkonu. *Státní zastupitelství*, 2016, roč. 2016, č. 1, s. 33–41.
- POCHYLÁ, Veronika. Problémy a limity rekognice vyplývající ze zásady "nemo tenetur se ipsum accusare". *Státní zastupitelství*, 2016, roč. 14, č. 5, s. 33–40.
- POCHYLÁ, Veronika. Previous witness testimony as immediate or urgent action and its admissibility in court. *International and Comparative Law Review*, 2015, roč. 15, č. 2, s. 141–154.
- ŠČERBOVÁ, Veronika. Zamyšlení nad skutečně aktuálními problémy právní úpravy tzv. prostorových odposlechů. *Státní zastupitelství*, 2019, roč. 2019, č. 4, s. 19–26.
- POCHYLÁ, Veronika. Soudce pro přípravné řízení v českém trestním právu. In FRYŠTÁK, Marek, HRUŠÁKOVÁ, Milana, VALDHANS, Jiří (eds). *Dny práva 2016. Část X – Meze a možnosti inspirace trestního řízení angloamerickými prvky*. Brno: Nakladatelství Masarykovy university, 2016, s. 185–196.
- POCHYLÁ, Veronika. Výpověď nepřítomného svědka jako výlučný či rozhodující důkaz viny In KALVODOVÁ, Věra Kalvodová, HRUŠÁKOVÁ, Milana Hrušáková (eds.) a kol. *Dokazování v trestním řízení - Právní, kriminologické a kriminalistické aspekty*. Brno: Masarykova univerzita, právnická fakulta, 2015. s. 175–184.
- POCHYLÁ, Veronika. Operativněpátrací prostředky (nejen) v rozhodovací praxi ESLP s akcentem na použití agenta. In ŠMELKOVÁ, Jana a kol. (eds.). *Míľníky práva v stredoeurópskom priestore 2015 : zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov organizovanej Univerzitou Komenského v Bratislave, Právnickou fakultou, v dňoch 19. – 21. 3. 2015 v priestoroch ÚZ NR SR Časť- Papiernička pod záštitou dekana Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty, doc. JUDr. Eduarda Burdu, PhD.* Bratislava: Univerzita Komenského, 2015. s. 333–338.
- POCHYLÁ, Veronika. Účast obviněného na rekognici z pohledu zásady "nemo tenetur". In JELÍNEK, Jiří (ed). *Základní zásady trestního řízení - vůdčí ideje českého trestního procesu*. Praha: Leges, 2016, s. 219–224.

Seznam použité literatury

Odborné publikace:

BARTONĚ, Michal a kol. *Základní práva*. Praha: Leges, 2016. 608 s.

FENNER, Michael, G. *The Hearsay Rule*. 3. vydání. Durham: Carolina Academic Press, 2013. 510 s.

FENYK, Jaroslav, CÍSAŘOVÁ, Dagmar, GRIVNA, Tomáš a kol. *Trestní právo procesní*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 928 s.

FRYŠTÁK, Marek. *Dokazování v přípravném řízení*. 2. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015. 396 s.

FRYŠTÁK, Marek. *Znalecké dokazování v trestním řízení*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 124 s.

GLASER, Julius A. Handbuch des Strafprozesses. In BINDING, Karl. *Systematisches Handbuch der deutschen Rechtswissenschaft*. Leipzig, Von Duncker & Humboldt: 1883. 756 s.

GRIVNA, Tomáš a kol. *Právo na obhajobu. Teorie a praxe 21. století*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 302 s.

HEPP, Carl, Ferdinand, Theodor. *Darstellung und Beurtheilung der deutschen Strafrechts-Systeme: ein Beitrag zur Geschichte der Philosophie und der Strafgesetzsgebungs-Wissenschaft*. Heidelberg, J. C. B. Mohr, 1843. 369 s.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013. 864 s.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016. 1280 s.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní – minulost a budoucnost*. Praha: Leges, 2016. 440s.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018. 536 s.

KALVODOVÁ, Věra, HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. *Dokazování v trestním řízení – právní, kriminologické a kriminalistické aspekty*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015. 503 s.

KAMISAR, Yale, LAFAVE, Wayne, R., ISRAEL, Jerold, H. *Modern Criminal Procedure*. 6. vydání. Minnesota: West Publishing Co., 1986. 1558 s.

KMEC, Jiří a kol. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012. 1687 s.

KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří, SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 414 s.

- LIPPMAN, Matthew. *Criminal Evidence*. California: Sage Publications, 2016. 475 s.
- McCONVILLE, Michael, MIRSKY, L. Chester. *Jury Trials and Plea Bargaining: A True History*. Oxford and Portland, Oregon: Hart Publishing, 2005. 364 s.
- MEYER-GOSSNER, Lutz. *Strafprozeßordnung mit GVG und Nebengesetzen*. 14. vydání. München: C. H. Beck, 2014. 1261 s.
- MOLEK, Pavel. *Právo na spravedlivý proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 573 s.
- MUSIL, Jan, KRATOCHVÍL, Vladimír, ŠÁMAL, Pavel a kol. *Kurz trestního práva. Trestní právo procesní*. Praha: C. H. Beck, 1999. 667 s.
- NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: Nakladatelství Eurounion, 2004. 328 s.
- NETT, Alexander. *Plody z otráveného stromu*. Brno: Masarykova univerzita: spisy právnické fakulty, 1997. 115 s.
- NEUHAUS, Ralf, ARTKÄMPER, Heiko. *Kriminaltechnik und Beweisführung im Strafverfahren*. Mnichov, C. H. Beck: 2014. 235 s.
- PROTIVÍNSKÝ, Miroslav. *Rekognice v přípravném řízení*. Praha: Ústav kriminalistiky Právnické fakulty University Karlovy, 1971. 184 s.
- REPÍK, Bohumil. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní proces*. Praha: Orac, 2002. 263 s.
- ROBERTS, Paul, ZUCKERMAN, Adrian. *Criminal Evidence*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2010. 772 s.
- RULC Jiří, ŠTAUDINGER, Juraj, NEVOLNÝ, Peter. *Dějiny československé služební kynologie*. Praha: CanisTR, 2014. 39 s.
- RŮŽIČKA, Miroslav. *Přípravné řízení a stádium projednání trestní věci v řízení před soudem*. Praha: LexisNexis, 2005. 158 s.
- RŮŽIČKA, Miroslav. *Veřejná žaloba a orgány konající přípravné řízení v ČR*. Praha: C. H. Beck, 2005. 745 s.
- RYCHETSKÝ, Pavel a kol. *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015. 1224 s.
- SOLNAŘ, Vladimír. *Učebnice trestního řízení platného v zemi české a moravskoslezské*. Praha: Melantrich, 1946. 224 s.
- SOLNAŘ, Vladimír a kol. *Československé trestní řízení*. Praha: Nakladatelství Orbis, 1963. 252 s.

SPENCER, JR. *Hearsay Evidence in Criminal proceedings*. 2. vydání. Oxford and Portland, Oregon: Hart Publishing, 2014. 469 s.

STRAUS Jiří a kol. *Kriminalistická technika*. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk 2012. 446 s.

ŠÁMAL, Pavel. *Základní zásady trestního řízení v demokratickém systému*. Praha: CODEX Bohemia, s.r.o., 1999. 403 s.

ŠÁMAL, Pavel, MUSIL, Jan, KUČTA, Josef a kol. *Trestní právo procesní*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 1010 s.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Přípravné řízení trestní*. Praha: C. H. Beck, 2003. 1471 s.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 4700 s.

ŠIMOVČEK, Ivan a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 408 s.

ZAORALOVÁ, Petra. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Leges, 2019. 320 s.

Odborné články a sborníkové příspěvky:

BAIN, Jeffrey, KELLY, Michael. Fruit of the Poisonous Tree: Recent Developments as Viewed through Its Exceptions. *University of Miami Law Review*, 1976, roč. 31, č. 1, s. 615–650.

DOLEŽAL, Miloslav, CÍSAŘOVÁ, Dagmar. K diskuzi o přípravném řízení. *Socialistická zákonost*, 1968, roč. XVI, č. 10, s. 595–604.

DONA` Gabriele. Towards a European Judicial Area? A Corpus Juris Introducing Penal Provisions for the Purpose of the Protection of the Financial Interests of the European Union. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 1998, roč. 6, č. 3, s. 282–297.

FENYK, Jaroslav. Projekt Evropského veřejného žalobce (Nová podoba mezinárodní justiční spolupráce v rámci členských států Evropské unie?). *Acta Universitatis Carolinae - Iuridica - Vybrané otázky europeizace trestního procesu*, Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2008, roč. 2008, č. 2, s. 31-52.

FRYŠTÁK, Marek. Některé aspekty rekognice v praxi přípravného řízení a povinnost účasti obviněného jako poznávané osoby na ní. *Kriminalistika*, 2004, roč. 37, č. 4, s. 282–290.

FRYŠTÁK, Marek. Úřední záznam o podání vysvětlení jako důkaz v trestním řízení. *Trestněprávní revue*, 2013, roč. 12, č. 9, s. 199–202.

FRYŠTÁK, Marek. Zahájení přípravného řízení provedením neodkladných a neopakovatelných úkonů. *Trestněprávní revue*, 2013, roč. 12, č. 5, s. 109–112.

HALPÉRIN, Jean-Louis. La preuve judiciaire et la liberté du juge. *Communications*, 2009, roč. 84, č. 1, s. 21–32.

HANUŠ, Libor. Náležitosti důkazního prostředku srovnávací pachovou zkouškou (s přihlédnutím k nálezu Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV. ÚS 10/02). *Bulletin advokacie*, 2004, č. 1, s. 46–60.

HAVELKOVÁ, Renáta, JIRÁSKO, Vojtěch. Využití metody pachové identifikace v trestním řízení. *Trestněprávní revue*, 2019, roč. 18, č. 9, s. 192–196.

HERCZEG, Jiří. Ústavněprávní limity monitoringu telekomunikačního provozu: konflikt mezi bezpečností a svobodou. *Bulletin advokacie*, 2010, č. 5, s. 22–31.

HERCZEG, Jiří. Plody z otráveného stromu a ústavněprávní limity získávání informací v trestním řízení. *Trestněprávní revue*, 2009, roč. 8, č. 3, s. 65–70.

CHOO, Andrew L-T. Give Us What You Have – Information, Compulsion and the Privilege Against Self-Incrimination as a Human Right. In ROBERTS, Paul, HUNTER, Jill (Eds). *Criminal Evidence and Human Rights*. Oregon: Hart Publishing, 2013, s. 239–258.

IVOR, Jaroslav. Předmět a rozsah dokazovania v pripravnom konaní. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Aktuálne problémy prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2014, s. 38–49.

JEFFERSON, Bernard, S. Declarations against Interest: An Exception to the Hearsay Rule. *Harvard Law Review*, 1944, roč. 58, č. 1, s. 1–69.

JELÍNEK, Jiří. K chybějící právní úpravě tzv. prostorového odposlechu v trestním řádu. *Bulletin advokacie*, roč. 2018, č. 7–8, s. 13–19.

JELÍNEK, Milan. Ústavní meze prostorových odposlechů ke sledování osob a věcí podle § 158d trestního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, č. 5, s. 31–33.

KALVODOVÁ, Věra, FRYŠTÁK, Marek, PROVAZNÍK, Jan (Eds). *Trestní právo / stále / v pohybu: pocta Vladimíru Kratochvílovi*. Brno: Masarykova univerzita, 2018. 561 s.

KARABEC, Zdeněk. Použití agenta proti organizovanému zločinu. *Trestněprávní revue*, 2011, roč. 10, č. 8, s. 224–231.

KLOUBEK, Martin, SOVÁK, Zdeněk. Odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu. *Kriminalistický sborník*, 1999, č. 5, s. 31–36.

KLOUČEK, Zdeněk. O vyřízení trestního oznámení bez zahájení úkonů trestního řízení. *Trestněprávní revue*, 2011, roč. 10, č. 2, s. 49–52.

KREJČÍ, Zdeněk. Dokazování metodou pachové identifikace? *Kriminalistický sborník*, 2019, roč. LXIII, č. 3, s. 52–60.

KREJČÍ, Zdeněk. Pachová stopa jako důkaz v trestním řízení. In KALVODOVÁ, Věra, HRUŠÁKOVÁ, Milana (eds). *Dokazování v trestním řízení. Právní, kriminologické a kriminalistické aspekty*. Brno: Masarykova univerzita, 2015, s. 342–357.

KREJČÍ, Zdeněk. Metoda pachové identifikace jako důkaz v trestním řízení. In DÁVID, Radovan, SEHNÁLEK, David, VALDHANS, Jiří (eds). *Dny práva 2010, 4. ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity*. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 81–104.

LACIAKOVÁ, Lucia. Postup před začatím trestného stíhania. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Praha: Leges, 2016, s. 53–65.

LATA, Jan. „Nevylučuji podání trestního oznámení!“ aneb o posuzování tzv. trestních oznámení dle jejich obsahu. *Trestněprávní revue*, 2011, roč. 10, č. 10, s. 297–299.

LNĚNIČKOVÁ, Jana a kol. Vlastnosti lidské pachové stopy a multiplicita pachové signatury. *Kriminalistický sborník*, 2017, č. 2, s. 60–66.

MAZÁK, Josef. Důkaz pachovou zkouškou v trestním řízení. *Trestněprávní revue*, 2009, č. 3, s. 70–82.

MUSIL, Jan. Zákaz donucování k sebeobviňování (nemo tenetur se ipsum accusare). *Kriminalistika*, 2006, roč. 39, č. 4, s. 252–264.

NETT, Alexandr a kol. K využití pachových stop v trestním řízení. *Právo a zákonost*, 1990, č. 4, s. 221–227.

OAKS, Dallin H. Studying the Exclusionary Rule in Search and Seizure. *The University of Chicago Law Review*, 1970, roč. 37, č. 4, s. 665–757.

PROCHÁZKA, Antonín. Poskytování a pořizování evidence telekomunikačního provozu pro účely trestního řízení. *Bulletin advokacie*, 2001, č. 5, s. 49–51.

PROTIVÍNSKÝ, Miroslav. Pro jaký výklad rekognice (§ 104 TrŘ) se máme angažovat? *Kriminalistika*, 2006, roč. 39, č. 4, s. 263–265.

PROUZA, Daniel. K počátkům přípravného řízení u drogových trestných činů. *Trestněprávní revue*, 2006, roč. 5, č. 4, s. 109–114.

RAKOS, Richard, F., LANDSMAN, Stephan. Researching the hearsay rule: Emerging findings, general issues, and future directions. *Minnesota Law Review*, 1991, č. 76, s. 655–692.

REDMAYNE, Mike. Hearsay and Human Rights: Al-Khawaja in the Grand Chamber. *The modern Law Review*, 2012, roč. 75, č. 5, s. 865–878.

REPÍK, Bohumil. Odposlech telefonu ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. *Právní fórum*, 2004, č. 4, s. 55–61.

ROMŽA, Sergej. Význam a miesto predprípravného konania v systéme trestného konania. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Prípravné konanie – možnosti a perspektívy*. Praha: Leges, 2016, s. 44–52.

RŮŽEK, Alexandr. K některým důsledkům předepsaného procesního postupu. *Socialistické soudnictví*, 1966, č. 5, s. 223–231.

RŮŽIČKA, Miroslav. Operativně pátrací prostředky z pohledu státního zastupitelství. In HUNDÁK, Štefan (ed). *Použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení. Sborník příspěvků z mezinárodního semináře uskutečněného na Policejní akademii ČR dne 2. listopadu 2004*. Praha: Policejní akademie ČR, 2004, s. 7–30.

SELIGMAN, Eustace. An Exception to the Hearsay Rule. *Harvard Law Review*, 1912, roč. 26, č. 2, s. 146–160.

SOKOL, Tomáš. Odposlech. *Státní zastupitelství*. 2008, č. 3, s. 16–21.

STRÍŽ, Igor. Využití záznamu telekomunikačního provozu v trestním řízení. *Státní zastupitelství*, 2006, č. 4, s. 3–5.

ŠČERBA, Filip. Oběť sexuálně motivovaného deliktu jako důkazní prostředek. In KALVODOVÁ, Věra, HRUŠÁKOVÁ, Milana a kol. (Eds). *Dokazování v trestním řízení – právní, kriminologické a kriminalistické aspekty*. Brno: Masarykova Univerzita, Právnická fakulta, 2015, s. 197–205.

ŠTĚPÁN, Jan. Účel a rozsah přípravného řízení a jeho poměr k hlavnímu líčení. *Právník*, 1967, roč. 106, č. 8, s. 719–729.

VANTUCH, Pavel. K možnosti využití odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu jako důkazu ve věci. *Bulletin advokacie*, 2005, č. 11–12, s. 24–28.

VANTUCH, Pavel. Pachová stopa jako důkaz v trestním řízení. *Trestněprávní revue*, 2008, č. 4, s. 106–118.

VANTUCH, Pavel. Zahájení trestního stíhání a jeho účinky vůči podezřelému (osobě, proti níž se řízení vede) od 1. 1. 2002. *Trestněprávní revue*, 2003, č. 1, s. 13–18.

VONDRUŠKA, František. Odposlechy – věčné a (ne)vděčné téma současnosti. *Státní zastupitelství*, 2008, č. 3, s. 30-35.

WELLS, Gary L. Eyewitness Identification: Systemic reforms. *Wisconsin Law Review*, 2006, č. 2, s. 615–643.

YOUNGER, Irving. Wiretapping, Electronic Eavesdropping, and the Police: A Note on the Present State of the Law. *New York University Law Review*, 1967, roč. 42, č. 1, s. 83–89.

ŠTIFT, Peter. Ingerencie sudcu pre prípravné konanie. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Prípravne konanie – možnosti a perspektívy*. Praha: Leges, 2016, s. 208–214.

ZÁHORA, Jozef. Nepřípustnost' důkazu získaného donútením. In ZÁHORA, Jozef (ed). *Teoretické a praktické problémy dokazovania. Pocta prof. JUDr. Vladimírovi Mathernovi, DrSc. k 80. narodeninám*. Bratislava: Bratislavská vysoká škola práva, 2008, s. 291–301.

Judikatura:

A/ Ústavní soud ČR

Nález Ústavního soudu ze dne 21. května 1996, sp. zn. I. ÚS 32/95 (N 40/5 SbNU 331).

Nález Ústavního soudu ze dne 5. června 1996, sp. zn. II. ÚS 98/95 (N 42/5 SbNU 359).

Nález Ústavního soudu ze dne 3. března 1999, sp. zn. III. ÚS 210/98 (N 33/13 SbNU 241).

Nález Ústavního soudu ze dne 22. června 2000, sp. zn. III. ÚS 597/99 (N 97/18 SbNU 345).

Nález Ústavního soudu ze dne 1. dubna 2001, sp. zn. II. ÚS 797/02 (U 16/33 SbNU 387).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 31. října 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01 (N 164/24 SbNU 201; 424/2001 Sb.).

Nález Ústavního soudu ze dne 16. července 2002, sp. zn. I. ÚS 459/2000 (N 89/27 SbNU 51).

Nález Ústavního soudu ze dne 17. července 2002, sp. zn. II. ÚS 143/02 (U 21/27 SbNU 261).

Nález Ústavního soudu ze dne 27. května 2003, sp. zn. III. ÚS 623/2000 (N 69/30 SbNU 163).

Nález Ústavního soudu ze dne 25. června 2003, sp. zn. II. ÚS 710/01 (N 100/30 SbNU 437).

Nález Ústavního soudu ze dne 14. září 2005, sp. zn. III. ÚS 183/03 (N 175/38 SbNU 399).

Nález Ústavního soudu ze dne 8. listopadu 2005, sp. zn. I. ÚS 402/05 (N 206/39 SbNU 185).

Nález Ústavního ze dne 22. února 2006, sp. zn. I. ÚS 671/05 (N 41/40 SbNU 341).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. března 2006, sp. zn. III. ÚS 231/05.

Nález Ústavního soudu ze dne 23. května 2007, sp. zn. III. ÚS 655/06 (N 89/45 SbNU 303).

Nález Ústavního soudu ze dne 11. října 2007, sp. zn. III. ÚS 528/06 (N 159/47 SbNU 75).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 13. prosince 2007, sp. zn. III. ÚS 1033/07.

Nález Ústavního soudu ze dne 17. prosince 2007, sp. zn. I. ÚS 375/06 (N 225/47 SbNU 951).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 28. února 2008, sp. zn. III. ÚS 1578/07.

Nález Ústavního soudu ze dne 25. srpna 2008, sp. zn. IV. ÚS 1780/07 (N 147/50 SbNU 297).

Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 30. listopadu 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10 ((ST 30/59 SbNU 595; 439/2010 Sb.).

Nález Ústavního soudu ze dne 10. března 2011, sp. zn. II. ÚS 3073/2010 (N 41/60 SbNU 483).

Nález Ústavního soudu ze dne 29. srpna 2011, sp. zn. IV. ÚS 934/11.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. ledna 2012, sp. zn. I. ÚS 3369/2010.

Nález Ústavního soudu ze dne 29. března 2012, sp. zn. II. ÚS 2979/2010 (N 65/64 SbNU 741).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 9. října 2013, sp. zn. Pl. ÚS 25/13 (N 175/71 SbNU 69).

Nález Ústavního soudu ze dne 28. listopadu 2013 sp. zn. I. ÚS 2787/2013 (N 205/71 SbNU 417).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 7. května 2014, sp. zn. Pl. ÚS 47/13 (N 76/73 SbNU 351).

Nález Ústavního soudu ze dne 23. února 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/2014.

Nález Ústavního soudu ze dne 11. srpna 2015, sp. zn. I. ÚS 1466/15.

Nález Ústavního soudu ze dne 19. dubna 2016, sp. zn. Pl. ÚS 4/14.

Nález Ústavního soudu ze dne 31. ledna 2017, sp. zn. II. ÚS 4051/16.

Nález Ústavního soudu ze dne 23. října 2014, sp. zn. I. ÚS 1677/13.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. července 2014, sp. zn. I. ÚS 1983/13.

Usnesení ÚS ze dne 8. dubna 2008, sp. zn. I. ÚS 788/08.

Usnesení ÚS ze dne 23. února 2015, sp. zn. I. ÚS 2852/14.

Nález Ústavního soudu ze dne 4. března 1998, sp. zn. I. ÚS 394/97.

Nález Ústavního soudu ze dne 3. srpna 2000, sp. zn. II. ÚS 418/99.

Nález Ústavního soudu ze dne 9. června 2003, sp. zn. IV. ÚS 10/02.

Nález Ústavního soudu ze dne 27. května 2004, sp. zn. II. ÚS 90/04.

Nález Ústavního soudu ze dne 30. dubna 2008, sp. zn. II. ÚS 2168/07.

Nález Ústavního soudu ze dne 29. dubna 2009, sp. zn. I. ÚS 3094/08.

Nález Ústavního soudu ze dne 27. března 2017, sp. zn. II. ÚS 4266/16.

Nález Ústavního soudu ze dne 22. března 2016, sp. zn. IV. ÚS 1098/15.

Nález Ústavního soudu ze dne 22. března 2016, sp. zn. IV. ÚS 1098/15.

Nález Ústavního soudu ze dne 4. března 1998, sp. zn. I. ÚS 394/97.

Nález Ústavního soudu ze dne 27. května 2003, sp. zn. III. ÚS 623/2000.

Nález Ústavního soudu ze dne 9. června 2003, sp. zn. IV. ÚS 10/02.

Nález Ústavního soudu ze dne 22. března 2016, sp. zn. IV. ÚS 1098/15.

Nález ústavního soudu ze dne 9. června 2003, sp. zn. IV. ÚS 10/02.

Nález Ústavního soudu ze dne 27. května 2004, sp. zn. II. ÚS 90/04.

Nález Ústavního soudu ze dne 22. února 2006, sp. zn. I. ÚS 671/05.

Stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 30. listopadu 2010, sp. zn. Pl. ÚS-st. 30/10.

B/ ESLP

Rozsudek ESLP ze dne 24. listopadu 1986, stížnost č. 9120/80, Unterpertinger proti Rakousku.

Rozsudek ESLP ze dne 6. prosince 1988, stížnost č. 10590/83, Barberà, Messequé and Jabardo.

Rozsudek ESLP ze dne 19. prosince 1990, stížnost č. č. 11444/85, Delta proti Francii.

Rozsudek ESLP ze dne 22. dubna 1992, stížnost č. 12351/86, Vidal proti Belgii.

Rozsudek ESLP ze dne 15. června 1992, stížnost č. 12433/86, Lüdi proti Španělsku.

Rozsudek ESLP ze dne 23. dubna 1997, stížnosti č.21363/93, č.21364/93, č.21427/93, č.22056/93, Van Mechelen a ostatní proti Nizozemí.

Rozhodnutí ESLP ze dne 27. června 2000, stížnost č. 30979/96, Frydlender proti Francii.

Rozhodnutí ESLP o nepřijatelnosti ze dne 4. července 2000, stížnost č. 43149/98, Kok proti Nizozemsku.

Rozsudek ESLP ze dne 19. září 2002, stížnost č. 62002/00, Tamosius proti Spojenému království.

Rozhodnutí ESLP ze dne 26. července 2003 o přijatelnosti stížnosti č. 46168/99, Vebiu proti České republice.

Rozsudek ESLP ze dne 11. ledna 2005, stížnost č. 50774/99, Sciacca proti Itálii.

Rozsudek ESLP ze dne 18. července 2006, stížnost č. 1993/02, Balšán proti České republice.

Rozsudek ESLP ze dne 11. července 2006, sp. zn. 54810/00, Jalloh proti Německu.

Rozhodnutí ESLP ze dne 30. března 2010 o přijatelnosti stížnosti č. 32456/04, Kopecký proti České republice.

Rozsudek Velkého senátu ESLP ze dne 1. června 2010, věc č. 22978/05, Gäfgen proti Německu.

Rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 21. července 2011, stížnost č. 44438/06, Breukhoven proti České republice.

Rozsudek ESLP ze dne 3. listopadu 2011, stížnost č. 24885/05, Vanfuli proti Rusku.

Rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 15. prosince 2011, stížnosti č. 26766/05 a 22228/06, Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému království.

Rozsudek ESLP ze dne 22. listopadu 2012, stížnost č. 46203/08, Tseber proti České republice.

Rozsudek ESLP ze dne 19. února 2013, stížnosti č. 61800/08, Gani proti Španělsku.

Rozsudek ESLP ze dne 16. prosince 2014, stížnost č. 4184/10, Horncastle a další proti Spojenému království.

Rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 15. prosince 2015, č. stížnosti 9154/10, Schatschaschwili proti Německu.

Rozsudek ESLP ze dne 14. ledna 2016, č. stížnosti 21381/11, Duong proti České republice.

Rozsudek ESLP ze dne 8. září 1978, č. stížnosti 5029/71, Klass a další proti Německu.

Rozsudek ESLP ze dne 28. června 2007, č. stížnosti 62540/00, Sdružení pro evropskou integraci a lidská práva a Ekimdzhiev proti Bulharsku.

Rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 23. března 2016, č. stížnosti 47152/03, Blokhin proti Rusku.

Rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 13. září 2016, č. stížnosti 50541/08, 50571/08, 50573/08 a 40351/09, Ibrahim a další proti Spojenému království.

Rozsudek ze dne 6. října 2016, č. stížnosti 76438/12, Constantinides proti Řecku.

Rozsudek ESLP ze dne 12. ledna 2017, č. stížnosti 36705/12, Štulíř proti České republice.

Rozsudek ESLP ze dne 12. ledna 2017, č. stížnosti 54146/09, Bátěk a ostatní proti České republice.

C/ Ostatní

Usnesení KS v Ústí nad Labem-pobočka v Liberci ze dne 16. dubna 1997, sp. zn. 31 To 202/97.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. prosince 2010, sp. zn. 5 Tdo 1312/2010.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. dubna 2011, sp. zn. 5 Tdo 281/2011.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 2013, sp. zn. 8 Tz 110/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 2003, sp. zn. 4 Tz 107/2002.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. března 2018, sp. zn. 4 To 700/2017.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. března 2017, sp. zn. 8 Tdo 1706/2016-II.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. října 2008, sp. zn. 3 Tdo 1207/2008.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. března 2010, sp. zn. 3 Tdo 96/2010.

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. října 2011, sp. zn. 6 To 95/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. prosince 2013, sp. zn. 8 Tdo 1318/2013.

Právní předpisy:

Zákon č. 412/2005 Sb., zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2003 Sb., zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 518/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.

Pokyn ředitele Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky č. 9/2009 ze dne 1. 7. 2009.

Pokyn ředitele Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky č. 119/2017 o provádění služební kynologie.

Pokyn policejního prezidenta ze dne 28. prosince 2017 č. 313/2017 o pachové identifikaci osob.

Internetové a další zdroje:

KOPA, Martin. *Justiční dialog jak se sluší a patří* [online]. Jinepravo.blogspot.cz, 27. prosince 2014 [cit. 6. září 2016]. Dostupné na <<http://jinepravo.blogspot.fr/2014/12/justicni-dialog-jak-se-slusi-patri.html>>.

KOUDELKA, Zdeněk. *Příslušnost soudu a státního zastupitelství v přípravném řízení trestním v Čechách, na Moravě a ve Slezsku – náleží Pl. ÚS 4/2014*. Dostupné na <https://is.muni.cz/repo/1355368/Prislusnost_soudu_v_pripravnem_rizeni.pdf>.

PARLAMENT ČR, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. *Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony* [online].

Psp.cz [cit. 8. září 2016]. Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=335&CT1=0>>.

Stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce vyžadování vysvětlení od osob postupem podle § 158 odst. 3 písm. a) [a navazujících] trestního řádu ve vztahu ke skutečnostem podléhajícím utajení podle zvláštního zákona (k výkladu § 158 odst. 7 trestního řádu) [online]. nsz.cz [cit. 28. srpna 2016]. Dostupné na <http://www.nsz.cz/images/stories/PDF/Stanoviska_Proces/2005/stanovisko%205-2005.pdf>.

Východiska a principy nového trestního řádu [online]. PortalJustice.cz [cit. 22. srpna 2016]. Dostupné na <<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=4980&d=281460>>.

NEJEDLÝ, Josef. Věc Pesukic proti Švýcarsku, anonymní svědek a právo vyslýchat svědky proti sobě. ASPI, [cit. 12. 8. 2016].

Věcný záměr zákona o trestním řízení soudním (trestního řádu) schválená Vládou ČR usnesením č. 996 dne 20. srpna 2008. Dostupný na <<https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vecny-zamer-zakona-o-trestnim-rizeni-soudnim-trestni-rad--zefektivneni-trestniho-procesu-39636/>>.

Green paper on criminal-law protection of the financial interests of the Community and the establishment of a European Prosecutor (COM/2001/0715 final). Dostupné na <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52001DC0715>>.

PINC, Ludvík a spol. Zpráva o průběhu testování reliability metody pachové identifikace prováděné speciálně vycvičenými služebními psy Policie České republiky. Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Katedra obecné zootechniky a etologie. CENTRUM PRO VÝZKUM CHOVÁNÍ PSŮ. Praha, 2015. 7 s.

Policie roky chybovala při sbírání důkazů a věděla to, tvrdí spolek [online]. Tv.Nova.cz [cit. 5. prosince 2019]. Dostupné na <<https://tn.nova.cz/clanek/policie-roky-chybovala-pri-sbirani-dukazu-a-vedela-to-tvrdi-spolek.html>>.

JENKINS, Eileen, K., DECHANT, Maloory, T., PERRY, Erin. B. When the Nose Doesn't Know: Canine Olfactory Function Associated With Health, Management, and Potential Links to Microbiota [online]. Frontiersin.org [cit. 5. prosince 2019]. Dostupné na <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fvets.2018.00056/full>.

FURTON, Kenneth, G., a kol. Advances in the use of odour as forensic evidence through optimizing and standardizing instruments and canines. Journal List, 2015, č. 370 (Dostupné též na <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4581006/?report=classic>>.

Rizika aplikační praxe metody pachové identifikace v Policii České republiky. Závěrečná zpráva pracovní skupiny. Pracovní tým Metoda pachové identifikace a Oddělení koncepce a strategické koordinace Policejního prezidia České republiky.

Evidence znalců a tlumočnicků [online]. justice.cz [cit. 6. prosince 2019]. Dostupné na < [http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/\\$\\$\\$SearchForm?OpenForm&Seq=1](http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/$$$SearchForm?OpenForm&Seq=1)>.

STRAUS, Jiří, KLOUBEK, Martin. Aktuální otázky kriminalistické olfaktoriky. Praha: 2008 [online]. MVCR.cz [cit. 6. prosince 2019]. Dostupné na < <https://www.mvcr.cz/clanek/aktualni-otazky-kriminalisticke-olfaktoriky-237195.aspx>>.

Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství č. 10/95

Prohlašuji, že jsem disertační práci na téma „Dokazování v přípravném řízení“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 10. dubna 2020

JUDr. Veronika Ščerbová

Abstract

This Ph.D. thesis covers the issue of the rules of evidence (or the law of evidence) in a specific phase of criminal proceedings - the preparatory criminal proceedings. It also deals with effectiveness and constitutional conformity of the evidence in this pre-trial phase.

It is important to emphasize that the suspected or accused person has also a right to fair trial. Therefore, it is necessary to provide him or her relevant protection as much as possible to avoid the state intervention in the human rights, which is disproportionate. At the same time, however, this procedure should be performed as quickly as possible to the required extent evidence to clarify all the underlying facts relevant to the assessment of the case. Criminal justice therefore has to balance these two requirements to find the appropriate border between efficiency and constitutional conformity in the law of evidence in the phase of screening.

In my Ph.D. thesis I dealt with the general legal regulation of evidence in the preparatory proceedings, I provided a theoretical introduction to the issues of evidence, preparatory proceedings and the basic principles governing the process of evidence. In other parts of the thesis I focused on selected evidence, which I found problematic from a practical point of view.

The main part of the thesis deals with the institute of the judge for pre-trial proceedings, searches, operational means of searching such as eavesdropping, interrogation of persons before the prosecution, identification by a line-up and the method of odor identification. After critical evaluation of scientific literature and case law, especially of the Constitutional Court and European Court of Human Rights, I identified shortcomings in the application practice, proposed and formulated new and own solutions to these problems of interpretation and application.